

MODERNIZAM-početak je određen izlaskom iz tiska Flaubertovog romana Gospođa Bovary, te Baudlaireove zbirke Cvjetovi zla 1857. godine; modernisti 19.st. svoje temelje crpe na romantičkim počelima književnosti, poetika ima je iskazana u izrazu Umjetnost radi umjetnosti (larpurlartizam)-umjetnost oslobođena svih vanjskih stega i socijalnih funkcija, potpuno posvećena sama sebi

Parnasovci-teži čistoj umjetnosti radi nje same oslobođene osjećajnosti i pjesnikove subjektivnosti; težilo se stvoriti objektivne pjesme što je nemoguće: pjesme im se doimaju često hladno i dekorativno; predstavnici: Leconte de Lisle, Theophile Gautier, Sully Prudhomme, Jose Maria de Heredia

-jezik je u središtu pozornosti; teži se slikovitosti i preciznom prikazivanju slika; osnovne značajke modernističkog pjesništva: svijest o formi, estetika ružnoga, magija jezika, depersonalizacija pjesničkog iskazivanja, muzikalnost stiha; modernistički pjesnici: Baudelaire, Verlaine, Rimbaud, Mallarme i Gautier

Impresionisti-polaze od umjetničkog kreda: glazba prije svega; poezija obiluje različitim osjetilnim senzacijama (zvukovi, boje i mirisi); pjevaju o trenutnim i prolaznim utiscima i doživljajima; pjesme su pune onomatopeja, asonanci, sinestezija, aliteracija, atributa

Simbolizam-pravac u umjetnosti i književnosti krajem 19.st.; predstavnici su: Verlaine, Mallarme i Rimbaud, a svojim pretečom smatraju Baudlearea; smatraju da poezija mora govoriti jezikom bitno drugačijim od proze; pjesme su prividno nerazumljive; umjesto izravne razumljivosti nudi vam se sugestivnost i zvučnost, umjesto izravnog opisivanja nudi se simbolika; poezija se ne stvara razvijanjem tema i motiva; često se žrtvuje smisao riječi, a nudi se neka zemlja jezika i diše; svrha je uzbuditi čitatelja i protresti najskrivenije dubine njegove duše i tako ga otvoriti prema imaginarnom svijetu u kojemu se slobodno i beskrajno sanja (Rimbaud)

Prokleti pjesnici-simboliziraju vječnu ljudsku podvojenost između poezije i zbilje, između utilitarnog shvaćanja umjetnosti i pravih umjetničkih težnji i vrijednosti; to su Rimbaud, Mallarme, Verlaine i Baudelare

Theophile Gautier (1811-1872)-pjesnik i slikar; u početku pristaša romantizma; u predgovoru Gospođa Maupin razvija doktrinu larpurlartizma; utjecao na parnasovce i na Baudlearea; duguje slikovitost romantizmu, ali je njegov odnos prema slici potpuno drugačiji od romantičarskog (u pjesmama romantizma slika je odraz pjesnikove duše, a parnasovci u pjesmi ostvaruju savršenu ljepotu slike; uz romane (Gospođa Maupen) i putopise objavio i nekoliko zbirki pjesama (Emajli i kamenje)

Charles-Marie Leconte de Lisle (1818-1894)-vođa i teoretičar književne škole Parnas; pokušava uskladiti larpurlartističku doktrinu s pozitivističkim duhom epohe; najvažnije zbirke: Antičke pjesme i Barbarske poeme

Charles Baudlaire (1821-1867)-cijelog života razapet između krajnosti cvjetova za kojima teži i zla koje vlada svijetom i kojem se i sam odaje, te je postao pjesnikom bola i spleena; u poeziju unosi svijet svih osjetilnih užitaka, scene s pariških ulica, brutalne prizore bijede ljudi, smrti i fizičkog raspadanja; uvodi nov pjesnički izraz, mada piše u skladu s doktrinom parnasovaca, traga i za novim mogućnostima izraza, za novim suglasjima; tvorac riječi modernitet; izdao samo jednu zbirku Cvjetovi zla koja sadrži oko 200 pjesama, a podijeljena je na 6 ciklusa (Spleen i ideal, Pariške slike, Vino, Cvjetovi zla, Pobuna i Smrt)-koncentrirana oko dvojnosti ljudske prirode te oko njegovih pokušaja da izbjegne zlu koje odasvud vreba, da nađe spas od grijeha, da dosegne ideal i spleen

Paul Verlaine (1844-1896)-boem, impresionist i simbolist; život ispunjen alkoholom, misticizmom i vjerskom krizama; intimno prijateljstvo s Rimbaudom s kojim luta Europom nakon što je napustio obitelj; profinjena senzibilnost, prigušena senzualnost, nedorečene misli, sugestivnost izraza, muzikalan stih; autor je pjesme Pjesnička umjetnost koja je postala manifest mladih simbolista; zbirke pjesama: Galantne svetkovine, Saturnijske poeme, Romance bez riječi, Razboritost i Nekoć i sad

Arthur Rimbaud (1854-1891)-u 17.god. piše pjesmu Pijani brod; vrlo rano napušta poeziju i luta Afrikom i europom; iako je pisao pod utjecajem parnasovaca, kao pjesnik se razvija samostalno; negira vrijednost razuma; svoja osjetila svjesno dovodi u stanje rastrojenosti i tako duboko ponire u podsvijest iz koje izvlači nove svijetove i vizije; pronalazi nove oblike jezika i izraza (boja samoglasnike); izdaje autobiografiju Sezona u paklu i zbirku poetskih fragmenata u prozi i slobodnom stihu Iluminacije

Stephane Mallarme (1842-1898)-jedan od najistaknutijih simbolista; počeo se razvijati pod utjecajem Parnasa, Baudelaarea i Poea od kojih je prihvatio kult ljepote i težnju za Idealom; najbolje ostvarenje je poema Faunovo poslijepodne, a najavargadnije Bacanje kocki nikad neće ukinuti slučaj

Henrik Ibsen (1828-1906)-najveći norveški dramatičar; velik dio života proveo u inozemstvu; prva faza stvaranja izrazito romantična, prijelaz na kasnije stvaranje tvore Brand i Peer Gynt, u drugom djelu prelazi na prozni izraz i suvremenu tehniku (Stupovi društva, Lutkina kuća, Sablasti, neprijatelj naroda), pred kraj se približava simbolizmu (Divlja patka, Rosmersholm, Žena s mora...)

Anton Pavlovič Čehov (1860-1904)-piše novele, humoreske, pripovijetke i drame; teme su mu malograđanština, primitivizam, karijerizam; nema snažnih likova, nema značajnih događanja, život je banalan i odvija se bez pravog cilja i smisla, likovi maštaju o boljem životu; stvara sugestivnu atmosferu i često lirski ugođaj (približava se impresionizmu); drame nemaju glavnog junaka ni jakih strasti, nema tipičnog dramskog zapleta, prisutna je dramatičnost u likovima; piše tako da riječima bude tijesno, a mislima prostrano (Gorski); drame: Galeb, Ujak Vonja, Tri sestre